

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 355/2026-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného JUDr. Michalom Mudrákom, advokátom, Hurbanovo námestie 1, Bratislava, proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava IV č. k. B3-11C/145/1990-1101 z 10. novembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením mestského súdu označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Navrhuje, aby ústavný súd namietané uznesenie zrušil, vec vrátil mestskému súdu na ďalšie konanie a žiada priznanie náhrady trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobcovia sa domáhali voči sťažovateľovi ako žalovanému zaplata autorskej odmeny zo zamestnaneckého diela. Vo veci samej bolo s konečnou platnosťou rozhodnuté rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 30. marca 2022. Výrokom I krajský súd rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti, v ktorej bola žaloba žalobcu 1 vo zvyšku zamietnutá, mení tak, že sťažovateľ je povinný zaplatiť žalobcovi 1 úroky z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 1 194,98 eur od 18. októbra 1990 do 30. apríla 1995, úroky z omeškania vo výške 17,6 % ročne zo sumy 1 194,98 eur od 1. mája 1995 do 1. júna 2018 a vo zvyšnej zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

3. O trovách konania rozhodol výrokom II krajský súd tak, že sťažovateľovi priznal voči žalobcovi 1 nárok na náhradu trov konania v rozsahu 96,26 %. V odôvodnení uviedol, že zohľadnil skutočnosť, že žalobca 1 bol v konaní v časti nároku na zaplata autorskej odmeny úspešný v rozsahu 1 194,98 eur, t. j. v rozsahu 1,87 % (1 194,98 : 63 931,50) a sťažovateľ v rozsahu

98,13 % a čistý úspech sťažovateľa v časti nároku na zaplatenie autorskej odmeny žalobcu 1 bol v rozsahu 96,26 %.

4. O výške náhrady trov konania rozhodla vyššia súdna úradníčka uznesením mestského súdu z 11. apríla 2025 tak, že zaviazala žalobcov (právnych nástupcov žalobcu 1) zaplatiť sťažovateľovi spoločne a nerozdielne trovy konania v sume 1 657,16 eur.

5. Proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej namietal, že pri výpočte trov konania vyššia súdna úradníčka nesprávne vychádzala zo sumy 1 194,98 eur, teda zo sumy, ktorá bola pôvodnému žalobcovi 1 priznaná v rozhodnutí vo veci samej. Podľa jeho názoru mala vychádzať z tarifnej hodnoty sporu 63 931,50 eur, ktorej zaplatenia sa domáhal pôvodný žalobca 1.

6. Napadnutým uznesením mestský súd sťažnosť sťažovateľa zamietol. V podstatnom uviedol, že krajský súd neprihliadol na skutočnosť, že v danom prípade výška plnenia závisela od úvahy súdu a od znaleckého posudku. V takýchto prípadoch však nejde o procesné neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, tak ako rozhodol súd pri žalobcoch 2 až 8. Nemožno ho totiž zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Žalobcovi 1 bol v tomto konaní čiastočne priznaný ním uplatnený nárok, avšak krajský súd o náhrade trov konania rozhodol tak, že žalobca 1 je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy konania v rozsahu 96,26 %. Vzhľadom na to, že krajský súd pôvodne prisúdený nárok na náhradu trov konania žalobcu 1 voči sťažovateľovi svojím rozhodnutím zmenil na neúspech žalobcu, nebolo by s prihliadnutím na rozhodnutie voči pôvodným žalobcom 2 až 8, ktoré vychádzalo pri rozhodnutí vo veci samej z rovnakého právneho posúdenia veci a ktorým bol nárok na náhradu trov konania voči sťažovateľovi priznaný, spravodlivé žiadať, aby súd pri vyčíslení trov konania sťažovateľa vychádzal zo základnej sadzby tarifnej hodnoty sumy, ktorú žalobca 1 žiadal (63 931,50 eur), a nie zo sumy prisúdennej vo výške 1 194,98 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Argumentácia sťažovateľa spočíva v tom, že mestský súd nerešpektoval rozsudok krajského súdu, ktorý je preňho ako právoplatné rozhodnutie súdu vyššej inštancie právne záväzné, čo sa týka výroku, ako aj právnych záverov v ňom vyjadrených. V rozpore s tým mestský súd v napadnutom uznesení nielenže polemizuje s právnym názorom krajského súdu, ale tento názor označuje za nesprávny a svojvoľne sa rozhodol ho nerešpektovať. Podľa sťažovateľa je úplne irelevantné, že mestský súd má iný právny názor na riešenie otázky práva na náhradu trov konania. Krajský súd definitívne, právoplatne a záväzne rozhodol o miere úspechu sťažovateľa a miere náhrady jeho trov konania, pričom určil aj základ pre určenie hodnoty sporu, keďže z tohto základu vypočítal mieru úspechu. Krajský súd výslovne stanovil, že hodnotou sporu je suma 63 931,50 eur, teda suma, ktorú žalobca 1 svojou žalobou od sťažovateľa požadoval. Mestský súd sa v priamom rozpore s týmto záväzným rozhodnutím rozhodol určiť základ sporu len zo sumy, v ktorej bol úspešný žalobca 1, t. j. zo sumy 1 194,98 eur. Tým, že sa mestský súd odchýlil od právneho záveru vyjadreného v rozsudku krajského súdu, ide o prejav zjavnej arbitrárnosti, pričom intenzita tohto porušenia jednoznačne prekračuje hranice ústavnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľa o porušení jeho práv pri rozhodovaní o výške právoplatne priznaného nároku na náhradu trov konania, a to z dôvodu, že výrok napadnutého rozhodnutia o výške trov konania nekorešponduje s rozhodnutím krajského súdu o nároku na náhradu trov konania.

9. Vychádzajúc aj z doktríny minimalizácie zásahov ústavného súdu do činnosti orgánov verejnej moci (m. m. IV. ÚS 303/04, III. ÚS 770/2016), ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre opakovane pripomína, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasti súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že otázka náhrady trov konania dosahuje ústavnoprávnu dimenziu len vtedy, pokiaľ by v procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu zo strany všeobecného súdu bol obsiahnutý prvok svojvôle alebo extrémny rozpor s princípom spravodlivosti (napr. v dôsledku prepiaťeho formalizmu) či celkom nedostatočného odôvodnenia vydaného rozhodnutia. Takýto postup všeobecného súdu nemôže byť tolerovaný, lebo predstavuje v konečnom dôsledku zásah do základného práva účastníka na súdnu ochranu, na majetok a v konečnom dôsledku aj na právnu pomoc (m. m. I. ÚS 119/2012).

10. Všeobecný súd by mal preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve súd má poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

11. Krajský súd vo svojom rozsudku z 30. marca 2022 priznal sťažovateľovi proti pôvodnému žalobcovi 1 nárok na náhradu trov konania v rozsahu 96,26 %. Vychádzal zo skutočnosti, že žalobca 1 bol v konaní v časti nároku úspešný v rozsahu 1 194,98 eur, čo zodpovedá 1,87 % z tarifnej hodnoty sumy, ktorú žalobca 1 žiadal (63 931,50 eur). O nároku žalobcov 2 až 8, ktorí sa domáhali plnenia voči sťažovateľovi z rovnakého právneho dôvodu ako žalobca 1, bolo právoplatne rozhodnuté tak, že sťažovateľ im bol povinný zaplatiť trovy konania vo výške 6 638,78 eur. Voči žalobcom 2 až 8 nebol sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania priznaný. Pôvodne takto súd rozhodol aj o žalobcovi 1, ten však podal dovolanie, o ktorom rozhodol dovolací súd tak, že rozsudok odvolacieho súdu vo vzťahu k žalobcovi 1 zrušil a v tomto rozsahu vec vrátil na ďalšie konanie.

12. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že spor sa týkal nároku žalobcov ako spoluautorov počítačového programu pre fungovanie meteorologického systému na vyplatenie autorskej odmeny od sťažovateľa. Vo vzťahu k záverom týkajúcim sa ustálenia výšky autorskej odmeny bol v rámci súdneho konania vypracovaný znalecký posudok, v ktorom znalec odvíjal určenie výšky tejto odmeny od hodnoty počítačového programu. Išlo teda o spor, v ktorom výška konkrétneho plnenia závisela od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku.

13. Otázka náhrady trov konania v týchto prípadoch a s ňou súvisiaceho posúdenia procesného úspechu strán sporu je v odbornej literatúre, praxi, ako aj v rozhodovacej činnosti ústavného súdu judikovaná stabilne. V princípe platí, že zásadu úspechu vo veci (§ 255 Civilného sporového poriadku) je potrebné uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však žalobcu, ktorému bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno považovať za procesne neúspešného a *ad absurdum* ho zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie „presného“ výsledku konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody „iba“ odhaduje. Žalobcu preto treba považovať za plne procesne úspešného, ak mal plný úspech, čo sa týka základu uplatneného nároku, a súčasne výška plnenia vyplývajúca z jeho procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu či znaleckého posudku (pozri aj II. ÚS 397/2020, II. ÚS 225/2020, III. ÚS 689/2025, I. ÚS 24/2021, II. ÚS 104/2026).

14. Vrátiac sa späť k sťažovateľovej veci, ústavný súd konštatuje, že krajský súd vo svojom rozsudku nepostupoval správne pri rozhodnutí o nároku trov konania, čo sa týka základu. S poukazom na uvedené východiská mal totiž dospieť k záveru, že žalobca 1 bol plne procesne úspešný, keďže mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku v konaní, v ktorom výsledok závisel od znaleckého posudku. Žalobca 1 mal právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdku (nie zo žalovanej sumy). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“, keďže ten, ako je už uvedené, sa skúma, čo sa týka právneho základu, a nie výšky priznaného nároku (k tomu pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 1028, mar. č. 3).

15. Následné uznesenie vyššej súdnej úradníčky rešpektovalo výrok II rozsudku krajského súdu v časti priznania nároku na náhradu trov konania pre sťažovateľa. Pri samotnom vyčíslení výšky trov však vyššia súdna úradníčka nevychádzala zo žalovanej sumy (tak ako to stanovil krajský súd v odôvodnení rozsudku), ale z prisúdenej sumy 1 194,98 eur, čo odôvodnila skutočnosťou, že krajský súd už zohľadnil úspech sťažovateľa vo výsledku nároku na náhradu trov konania. Preto nebolo možné spravodlivo žiadať, aby súd ako základnú sadzbu tarifnej odmeny považoval celú časť autorskej odmeny, ktorej sa žalobca 1 domáhal, avšak bola mu priznaná len v pomere 1,87 %. S týmito závermi sa stotožnil aj mestský súd v sťažnostnom konaní a dodal, že by aj s poukazom na rozhodnutie voči pôvodným žalobcom 2 až 8 vo vzťahu k náhrade trov konania nebolo spravodlivé vychádzať zo žalovanej sumy.

16. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že možno prisvedčiť hlavnej námietke sťažovateľa, že mestský súd pri určení výšky náhrady trov konania nerešpektoval v plnej miere právoplatný rozsudok krajského súdu tak, ako by za normálnych okolností mal.

17. Na druhej strane však nie je možné ignorovať skutočnosť, že práve rozsudok krajského súdu v časti týkajúcej sa náhrady trov konania (výroku, ale aj odôvodnenia) bol zaťažený vadou nesprávneho právneho posúdenia, ktorá mala vplyv na ďalší postup a rozhodovanie pri určení výšky trov konania. Ústavný súd opakuje, že podstatné v tomto prípade je, že s ohľadom na predmet konania pred všeobecnými súdmi bola prejednávaná vec práve tým prípadom, keď výška plnenia

bola závislá od znaleckého posudku, a teda prípadom odôvodňujúcim osobitné posudzovanie úspechu a neúspechu v konaní s dôsledkami na rozhodovanie o trovách konania. V tomto prípade mala byť priznaná náhrada trov žalobcovi 1 z prisúdenej sumy ako plne procesne úspešnému účastníkovi konania.

18. Mestský súd viazaný výrokom II rozsudku krajského súdu ako súdu vyššej inštancie už nemal možnosť predmetné pochybenie krajského súdu napraviť v plnej miere. Pri samotnom vyčíslení trov konania však správne považoval za základnú sadzbu tarifnej hodnoty sumu, ktorá bola žalobcovi 1 prisúdená (1 194,98 eur). Z uvedeného vyplýva zrejmy zámer mestského súdu aspoň čiastočne napraviť zjavnú nesprávnosť krajského súdu. Mestský súd v napadnutom uznesení upriamil pozornosť na uplatnenie zásady úspechu v prípade, ak výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku, ako aj na mieru spravodlivosti vo vzťahu k žalobcom 2 až 8.

19. S poukazom na individuálne okolnosti prejednávanej veci ústavný súd dospel k záveru, že na pomyslených miskách váh nemohol v dôsledku už uvedených nedostatkov v rozsudku krajského súdu prevážiť prílišný formalizmus v podobe „slepého“ nasledovania nesprávnych záverov odvolacieho súdu nad princípom spravodlivosti. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že práve prepíaty formalizmus je opakom hľadania spravodlivosti v prípade, keď súd vyloží a použije právne predpisy, avšak v rozpore s ich zmyslom a účelom (m. m. II. ÚS 106/2022). Nesprávnym výkladom a právnym posúdením zo strany krajského súdu došlo v prerokúvanej veci k zjavnému omylu, ktorý však už nebolo možné zhojiť, keďže zo strany žalobcu 1 nebol proti rozsudku krajského súdu využitý účinný prostriedok nápravy (dovolanie, prípadne ústavná sťažnosť). Dôsledkom tejto situácie, ktorú sa mestský súd snažil aspoň čiastočne zhojiť (pozri bod 18), je paradoxne stav, kedy sťažovateľovi bola priznaná náhrada trov konania napriek plnému úspechu žalobcu 1 vo veci.

20. S ohľadom na uvedené ústavný súd považuje výsledné rozhodnutie v podobe napadnutého uznesenia mestského súdu za také, ktoré v rámci už spomínaných okolností veci zodpovedá požiadavke spravodlivosti. Ústavný súd preto rozhodol, že sťažovateľovi aj napriek tomu, že jeho námietky uplatnené v ústavnej sťažnosti sú z jeho pohľadu pochopiteľné, nie je možné poskytnúť ústavnoprávnu ochranu jeho základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

21. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

22. Ústavný súd na základe uvedených skutočností a dôvodov, ako aj s prihliadnutím na svoju judikaturu, podľa ktorej možno za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného

práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2026

Peter Molnár
predseda senátu